

قوت‌های جامعه ایرانی در برابر کرونا

میلیون‌ها ایرانی آزموده‌شده در سال‌های تلخ تحریم و فشار اقتصادی، بسیار عقلانی و اخلاقی عمل کرده‌اند و بسیار آرام‌تر از مردمان کشورهای توسعه‌یافته، در مقابل خطرات ناشی از کرونا، فروشگاه‌ها را غارت نکرده‌اند و عملاً به جلوگیری از تعمیق بحران کمک کرده‌اند.

قوت های جامعه ایرانی در برابر کرونا

محمد فاضلي – عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی

جامعه ایرانی مثل همه جوامع، ترکیبی از قوت‌ها و ضعف‌هاست. من در این یادداشت می‌خواهم شماری از قوت‌هایش را که در برابر کرونا آشکار شده است پررنگ کنم.

میلیون‌ها ایرانی آزموده شده در سال‌های تلخ تحریم و فشار اقتصادی، بسیار عقلانی و اخلاقی عمل کرده‌اند و بسیار آرام‌تر از مردمان کشورهای توسعه‌یافته، در مقابل خطرات ناشی از کرونا، فروشگاه‌ها را غارت نکرده‌اند و عملاً به جلوگیری از تعمیق بحران کمک کرده‌اند.

سال‌ها سرمایه‌گذاری در آموزش اگرچه به دلیل سیاست‌های غلط باعث ارتقای بهره‌وری و رشد اقتصادی نشده، اما امروز در مواجهه با کرونا، جامعه‌ای با میلیون‌ها دانش‌آموخته، نوعی نظم درونی در تطبیق یافتن با رعایت ملزومات بهداشت فردی برای پیشگیری از بیماری نشان می‌دهد.

علی‌رغم سال‌ها سیاست غلط رسانه‌ای و تولید بی‌اعتمادی گسترده، هزاران فعال اجتماعی بسیج شده‌اند و با فعلاً صرف نظر کردن از همه‌کاستی‌ها، می‌خواهند جامعه را از دست این بلا نجات دهند. آن‌ها در تلگرام می‌نویسند، ایده‌پردازی می‌کنند، سمن‌ها و خیریه‌ها را بسیج می‌کنند و عملاً می‌کوشند ضعف‌های نظام سیاسی را جبران کنند.

میلیون‌ها ایرانی در آخرین روزهای سالی بسیار سخت و فرساینده اعتماد و انسجام اجتماعی، از صمیم قلب با کادرهای درمانی همدلی کرده‌اند و قوت قلب آن‌ها شده‌اند. قدرشناسی در این مقیاس سرمایه‌ای برای هر ملتی است.

اگرچه آن‌ها که بهداشت عمومی را رعایت نمی‌کنند، سفر می‌روند و در خانه نمی‌مانند به چشم می‌آیند؛ اما ده‌ها میلیون ایرانی، علی‌رغم کمبود برخی مواد و وسایل بهداشتی، رعایت بهداشت عمومی، ماندن در خانه و کمک به کنترل اپیدمی کرونا را انتخاب کرده‌اند.

ده‌ها میلیون ایرانی در شبکه‌های اجتماعی و با هر وسیله‌ای که در اختیار دارند، علی‌رغم فیلترینگ بسیار بسیار غلط تلگرام در این روزهایی که به تلگرام نیاز است، کوشیده‌اند دیگران را به رعایت اصول پیشگیری از کرونا تشویق کنند. بسیج و انسجام عمومی برای رفتار عقلانی در میلیون‌ها ایرانی بروز کرده است.

میلیون‌ها ایرانی یکصدا شده‌اند و از حاکمان شان کارآمدی، شفافیت، صداقت، عقلانیت و جدیت بیشتر مطالبه می‌کنند. خستگی‌ناپذیری این کار را انجام می‌دهند.

میلیون‌ها ایرانی بسیار انسان‌دوستانه، راه‌های کمک کردن به ضعیف‌ترین اقشار آسیب‌دیده از بیماری کرونا را جست‌وجو می‌کنند. درست است که کردار غیراخلاقی چند محترک رسانه‌ای می‌شود، اما میلیون‌ها ایرانی هم اخلاق انسان‌دوستی را تجربه می‌کنند.

هزاران تحصیل‌کرده، مهندس و متخصص در صدد راه‌اندازی نرم‌افزارهایی برای کمک به غلبه بر کرونا، رفع مشکلات اقتصادی آسیب‌دیدگان و استفاده از فناوری اطلاعات برای حل مشکل هستند. این ظرفیت جامعه ایرانی است.

جامعه ایرانی که هرگز تجربه مواجهه با چنین بحرانی را نداشته، صبورانه خود را با آموزش از راه دور، تغییر رفتارهای سبک زندگی روزانه، مقابله با جهالت‌های گروه‌های افراطی، و طیفی از رفتارهای عقلانی تطبیق می‌دهد.

ما هنوز کاستی‌های خودمان را داریم و به واقع از یک نظام حکمرانی شایسته جمعیتی هشتاد و چهار میلیون نفری و مناسب زیستن در دنیای مدرن برخوردار نیستیم، اما ما تصویر تاریکی هم نداریم. ده‌ها میلیون ایرانی این روزها در کوران تحریم، مشکلات اقتصادی سنگین، چشم‌اندازهای مبهم، کاستی‌های عمیق نظام اداری، و کج رفتاری‌های قدرت سیاسی، فرهیخته و میهن‌دوست عمل می‌کنند.

این‌ها قوت‌های جامعه ایرانی است. خودمان آن‌ها را نادیده نگیریم، و حاکمان نیز چشم بر این همه حسن جامعه ایرانی نبندند. جامعه ایرانی شایسته حکمرانی بسیار کارآمدتر، اخلاقی‌تر و انسانی‌تری است.

(اگر می‌پسندید به اشتراک بگذارید.) @fazeli_mohammad